

Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Štíty, okres Šumperk

789 91 Štíty, Školní 98

Identifikátor školy: 600 148 424

Termín konání inspekce: 7. – 11. únor 2005

Čj.:	m5-1019/05-11092
Signatura:	om5cy127

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Štíty, okres Šumperk je zařazena do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení posledním platným rozhodnutím MŠMT čj. 32 626/03-21 ze dne 13. ledna 2004 s účinností od 1. září 2004. Škola sdružuje základní školu s cílovou kapacitou 460 žáků, školní družinu, školní klub a školní jídelnu.

Ke dni inspekce navštěvovalo základní školu s počtem čtrnácti tříd celkem 340 žáků, z nichž 146 dojíždí z jedenácti okolních obcí. Od inspekce konané ve školním roce 1998/1999 ubyly tři třídy a jen 15 žáků.

Výuka je organizována podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2. Rada školy není ustavena. Sdružení rodičů (občanské sdružení), které pracuje při škole, se zabývá přípravou a finančním zajištěním některých akcí plánovaných společně se školou.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a hodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v předmětech český jazyk, anglický jazyk, matematika a tělesná výchova na 1. stupni školy a český jazyk, anglický jazyk, německý jazyk, matematika a informatika na 2. stupni školy vzhledem k učebním dokumentům realizovaného vzdělávacího programu Základní škola ve školním roce 2004/2005
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávání v základní škole ve výše uvedených vyučovacích předmětech vzhledem k učebním dokumentům realizovaného vzdělávacího programu Základní škola ve školním roce 2004/2005
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání v základní škole ve výše uvedených vyučovacích předmětech vzhledem k učebním dokumentům realizovaného vzdělávacího programu Základní škola ve školním roce 2004/2005

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Ve školním roce 2004/2005 umožňují personální podmínky vzdělávání žáků v ZŠ z hlediska odborné kvalifikace učitelů realizovat výchovně-vzdělávací cíle (na 1. stupni 81 % na 2. stupni 67 % kvalifikovaných učitelů). Průměrná délka jejich pedagogické praxe (16 let) je příznivá. Výuku zajišťuje čtyřiadvacetičlenný stabilizovaný pedagogický sbor včetně ředitele a zástupkyně ředitele školy. Z týdenního učebního plánu hodnocených předmětů (224 vyučovací hodiny) bylo 193 vyučováno učiteli s kvalifikací pro daný předmět (83,5 %). Vynikající je také personální situace vyučujících v práci s integrovanými žáky. Všech šest skupin žáků navštěvujících reedukační péči vedou učitelky, které absolvovaly kurz nápravy specifických poruch učení. Tyto uvedené skutečnosti svědčí o příznivé personální situaci, která se od poslední inspekce v roce 1999 zlepšila.

Systém a organizace výchovně-vzdělávací činnosti učitelů jsou vytvořeny. K účelnému řízení školy přispívají pedagogická rada, metodické sdružení a předmětové komise. K funkční kooperaci učitelů dochází na jednání pedagogické rady, při kterém je kromě výsledků

vzdělávání a výchovy sledováno i plnění zadaných úkolů. Zápisy z jednání jsou přesné, závěry obsahují adresné úkoly. Poradní orgány - metodické sdružení a předmětové komise - účinně napomáhají řediteli školy v řízení, např. diskutují tematické plány učiva i plnění osnov, iniciují potřeby z hlediska doplnění materiálního zabezpečení předmětů a částečně se zabývají i metodickou činností. V koordinaci jejich práce byly shledány ojedinělé nedostatky související zejména s absencí požadavků od vedení školy. Ředitel nestanovil příslušné kompetence pro jejich práci.

Řídící práce je založena na demokratickém způsobu vedení a konkrétním plánování, které směřuje ke splnění daných úkolů. V praxi je naplňování cílů sledováno na základě kontrolní činnosti ředitele školy, jeho zástupkyně a také zapojením dalších spolupracovníků, jimž je dáвана kompetence a důvěra (vedení začínajících a nekvalifikovaných pracovníků, vedení školní družiny a školního klubu).

Náležitá pozornost je věnována odbornému růstu pedagogických pracovníků. Další vzdělávání učitelů hodnocených předmětů probíhá zejména aktivní účastí na akreditovaných akcích. Poznatky ze seminářů a školení jsou předávány na jednání metodického sdružení a předmětových komisí. V souladu s plánem práce školy se vyučující vzdělávají v počítačové gramotnosti. Odbornému růstu pedagogů napomáhají také odebíraná pedagogická a metodická periodika, průběžně doplňovaný fond školní knihovny a možnost využití internetu. Jako prioritu ve vzdělávání pedagogů stanovil ředitel školy tvorbu školního vzdělávacího programu, která je ve fázi získávání informací a vzdělávání větší části sboru. Aktivitu učitelů, které vedou k jejich sebevzdělávání, iniciativa zejména při reprezentaci školy, trvale dobré pracovní výkony byly oceňovány v souladu se stanovenými kritérii pro přidělování nenárokových složek mzdy.

Personální podmínky vzdělávání vzhledem k hodnoceným předmětům mají velmi dobrou úroveň.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Základní škola využívá vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu i současnému počtu žáků prostorově odpovídající objekty tvořené budovami školy a školní družiny. Vnitřní uspořádání školy je účelné, udržovaný interiér a zejména společné prostory vyzdobené žákovskými pracemi působí velmi esteticky a čistě. Škola má dostatek vhodného místa pro výuku i relaxaci žáků. S výjimkou dvou tříd 1. stupně jsou všechny učebny prostorné a byly esteticky vyzdobeny žákovskými pracemi a názornými materiály ve vztahu k probíranému učivu. Část z nich je již vybavena novým výškově stavitelným žákovským nábytkem, v ostatních učebnách jsou dosud používány renovované školní lavice a židle. Pozitivní je zejména existence mnoha odborných učeben (pro výuku cizích jazyků, výtvarné výchovy, fyziky a chemie, informatiky), dále tělocvičny, dílny pro praktické činnosti a místnosti pro výuku šití. Kmenové učebny tříd 2. stupně jsou vhodně upraveny názornými materiály a využívány jako poloodborné učebny pro výuku anglického jazyka, českého jazyka, matematiky, přírodopisu, zeměpisu a dějepisu. Mnohé z nich jsou vybaveny moderní audiovizuální technikou. Školní knihovna, na jejímž vedení se podílejí žáci, má každodenní výpůjční dobu. Je prospěšná pro žáky i učitele. Pro potřeby výtvarné výchovy i k zájmové činnosti je ve škole využívána keramická dílna.

V materiálně - technickém zabezpečení výuky **českého jazyka a matematiky** na 1. stupni ZŠ nedošlo od poslední inspekce k výrazným změnám. Sbírkové pomůcky nejsou příliš rozsáhlé, nákupy byly prováděny pravidelně, ale v omezené míře. Většina pomůcek je umístěna

v učebnách, část názorných pomůcek a jazykových přehledů je v kabinetě 1. stupně, z nichž jsou mnohé poškozené a zastaralé. Část pomůcek si učitelé vyrábějí svépomocí.

Vybrané kmenové učebny a dvě odborné učebny, kde probíhá většina vyučovacích hodin předmětu **český jazyk** na 2. stupni a **cizích jazyků**, poskytují žákům podnětné učební prostředí a příznivé materiální podmínky. Efektivně a s velkým zájmem učitelů i žáků je využívána zejména nově vybudovaná odborná jazyková učebna. Sbírkové učební pomůcky, didaktické techniky a fond učebnic uvedených předmětů se systematicky aktualizují a doplňují. Pro český jazyk není dosud k dispozici dostatek slovníků spisovné češtiny, slovníků cizích slov, chybí kvalitní přehrávač kompaktních disků a soubory literárních ukázek k poslechu.

Kabinet matematiky je vybaven učebními pomůckami v dostatečné míře. Některé jsou již zastaralé, ale funkční. Učebními pomůckami pro **matematiku** na 2. stupni je škola vybavena na přiměřené úrovni, která umožňuje plnit vybraný vzdělávací program.

Funkčně řešená odborná učebna **výpočetní techniky** je dostatečně prostorná a zařízena vhodně uspořádaným nábytkem, který umožňuje i výuku teorie v lavicích. Počítače jsou propojeny lokální sítí s možností přístupu na internet.

Nevelká tělocvična ve špatném technickém stavu (poškozená palubovka) negativně ovlivňovala naplňování specifických cílů předmětu **tělesná výchova**, jiná vlastní sportoviště škola nemá. Sezónně využívané obecní hřiště neodpovídá požadavkům výuky (neupravený povrch) a zmírňuje nepříznivou situaci jen částečně. Vybavení tělocvičným náčiním a nářadím mělo nízkou úroveň (poškozené žíněnky, značná opotřebenost nářadí, malé množství vhodných míčů). Dalším negativem zjištěným v průběhu hospitací bylo nedostatečné vytápění, teplota vzduchu v tělocvičně nepřesáhala 10 °C, což je hodnota výrazně nižší, než pro taková zařízení stanovuje právní předpis.

Všechny sledované předměty jsou zabezpečeny vhodnými učebnicemi. Ředitel školy při své kontrolní činnosti sleduje účelné využívání materiálně-technického potenciálu ve výuce. Má jasnou koncepci v oblasti oprav, údržby a modernizace i efektivního využívání stávajícího materiálního zázemí. Na vybavení a obměně zejména učebních pomůcek participují svými návrhy učitelé prostřednictvím metodických orgánů.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací činnosti mají v hodnocených předmětech velmi dobrou úroveň, pro předmět tělesná výchova jsou vyhovující.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Vzdělávání žáků 1. – 9. ročníku je organizováno podle platných učebních dokumentů. Studium rozvrhu hodin a třídních knih školního roku 2004/2005 a jejich porovnáním s učebním plánem realizovaného vzdělávacího programu bylo zjištěno, že týdenní hodinové dotace vyučovacích předmětů a učební plány jednotlivých ročníků jsou dodrženy.

Disponibilní vyučovací hodiny byly využity správně dle příslušných pokynů MŠMT. V 8. a 9. ročníku k posílení týdenní dotace povinných předmětů český jazyk a matematika, v 7. ročníku k zavedení dalšího volitelného předmětu konverzace v anglickém jazyce nebo konverzace v německém jazyce, což také odpovídá stanoveným prioritním vzdělávacím záměrům školy i jejím personálním a materiálně-technickým podmínkám.

Ve škole se daří rozšiřovat nabídku volitelných a nepovinných předmětů a také zájmových útvarů, v nichž tráví aktivně svůj volný čas 220 žáků 1. a 2. stupně. Jsou tak vytvořeny předpoklady pro diferencovanost ve vzdělávání žáků a rozvíjení jejich schopností a zájmu, talentu a tvořivosti. V návaznosti na cílené rozšiřování vzdělávacích a volnočasových aktivit zahájil ve školním roce 2004/2005 svou činnost školní klub jako další organizační součást školy. V rámci podpůrných opatření je nabízena žákům se speciálními vzdělávacími potřebami pravidelná logopedická a reedukační péče (sedm skupin). V době inspekce škola registrovala 65 individuálně integrovaných žáků, pro které jsou zpracovány individuální vzdělávací programy. Vycházejí z doporučení odborných pracovišť a rodiče žáků jsou s nimi seznámeni. Péče o tyto žáky ve výuce i v reedukaci je velmi dobrá.

Naplňování učebních osnov hodnocených předmětů je sledováno vedením školy i ustavenými metodickými orgány. Kontrolní činnost v této oblasti je účinná, nedostatky nebyly zjištěny. Průběh vzdělávání v hodnocených předmětech s dílčími výjimkami v českém jazyce na 1. stupni je v třídních knihách zaznamenáván průkazně. Jejich další kontrolou však bylo zaznamenáno neuspokojivé zapisování probraného učiva tělesná výchova na 2. stupni.

V organizaci vyučování ve školním roce 2004/2005 byla škole povolena MŠMT úprava režimu vyučovacího dne s ohledem na problémy s dopravní obslužností obcí, z nichž dojíždí do školy více než 30 % jejich žáků. Při tvorbě rozvrhu hodin byly respektovány didaktické a psychohygienické zásady, předměty s vícehodinovou týdenní dotací jsou zařazeny zpravidla rovnoměrně, ke kumulaci naukových předmětů dochází výjimečně.

Pohled rodičů na činnost školy si ředitel školy ověřoval dotazníkovou formou, většina z nich sdělila svou spokojenost. V průběhu inspekce byly ve vzorku vybraných žakovských knížek zaznamenány neúplné a chybné zápisy v obsahu sdělení klasifikovaného učiva a v některých třídách na 1. stupni četné a nevhodné poznámky o chování žáků.

Cíle a realizační prostředky prevence sociálně patologických jevů jsou stanoveny s vysokou mírou kompetentnosti na základě školní situační analýzy uvedené problematiky v minimálním preventivním programu na školní rok 2004/2005. Vzhledem k vykazované snížené míře rizika výskytu sociálně patologických jevů, příznivému sociálnímu klimatu a četnosti i úspěšnosti organizovaných akcí a projektů je zaměřen na primární prevenci. Cílovou skupinou jsou všichni žáci, pro něž je dle věkové odlišnosti přizpůsobován obsah volnočasových aktivit i vyučovacího procesu. Jejich realizaci pozitivně ovlivňuje mimo jiné společná práce pedagogů, jejich další vzdělávání, předávání informací i materiální vybavení školy.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk a matematika na 1. stupni

Oba předměty vyučují učitelky s odbornou kvalifikací pro výuku na 1. stupni základní školy. Jediná nekvalifikovaná vyučující si v současné době doplňuje vzdělání.

Vyučovací hodiny byly většinou promyšlené, s účelnou organizací i správným časovým rozvržením. Připravené zápisy na tabulích s barevně odlišnými úkoly umožňovaly žákům v průběhu vyučování přesnou orientaci v naplánovaných činnostech.

Učivo v hodnocených hodinách bylo většinou velmi dobře názorně podpořeno, pouze ve dvou třídách chyběla trvalejší prezentace nástěnných mluvnických přehledů.

Výuka předmětu matematika byla obsahově vhodně zaměřena na rozvíjení logického úsudku žáků, nácvik pamětného počítání, využívání matematiky v praktickém životě, na algoritmus řešení slovních úloh a opakování učiva geometrie. S výjimkou chybného nácviku zápisu řešení slovních úloh bylo učivo prezentováno metodicky správně. Vynikající hodina matematiky byla plánovitě rozvržena a vyučujícím pečlivě připravena. Použité metody a formy práce žáky účelně aktivizovaly a vedly je k samostatné činnosti. Prezentace učiva

probíhala v širších aktuálních souvislostech a s důrazem na mezipředmětové vztahy, často s využitím žákovských zkušeností a praktických příkladů. Žáci byli vedeni ke schopnosti aplikovat učivo a využívat alternativních způsobů řešení úkolů. Frontální způsob vedení s využitím metody výkladu a kladení otázek podporoval klidnou pracovní atmosféru a bezproblémovou komunikaci. Vhodně volenými otázkami vyučující pozitivně ovlivňoval průběh vyučování, žáci byli aktivní, přehodnocovali a opravovali své domněnky a dosavadní znalosti. V průběhu celé vyučovací jednotky si tak učitel zajistil bezprostřední zpětnou vazbu o míře porozumění.

Výukové cíle předmětu český jazyk byly zaměřeny na opakování a upevňování probraného učiva, vyvození nového mluvnického učiva a rozvoj čtenářských dovedností. Důsledným vyžadováním zdůvodnění gramatických jevů a plněním zadaných úkolů v čítankách si žáci upevňovali daná pravidla, ale také rozvíjeli své vyjadřovací schopnosti. Pochopení osvojení učiva si vyučující průběžně ověřovali.

V obou hodnocených předmětech učitelé střídali různé formy a metody práce při nichž používali zejména učebnice, připravené texty, další příklady i manipulační pomůcky. Pestrostí užitých metod bylo dosaženo soustředění, zájmu a aktivní účasti žáků. Ojedinele zařazovaná skupinová práce účelně rozvíjela kooperaci mezi žáky a přispívala ke zvýšení efektivity vyučovacích hodin.

Dodržování psychohygienických kritérií výuky zajišťovali vyučující cíleným zařazováním relaxačních chvil, ale i častým střídáním činností. Individuální přístup k některým žákům umožňoval všem optimálně zvládat pracovní tempo. Různé hry a soutěže dominovaly při procvičování i opakování nového učiva. V hodnocení žáků převládala pozitiva, při korekci chyb upřednostňovali vyučující povzbuzení a stanovení individuálních cílů.

Ve struktuře některých sledovaných hodin byly zjištěny tyto nedostatky: úvodní motivace spočívala pouze v seznámení s výukovými cíli vyučovacích jednotek, zařazení poměrně zdlouhavého úvodního frontálního opakování učiva minulé hodiny na úkor nového učiva, malý časový prostor pro procvičování, závěrečné opakování a shrnutí učiva.

Učitelé většinou sledovali vytčené cíle a vytvářeli u žáků předpoklady pro komplexnější vědomosti a dovednosti. Důraz na rozvoj řečových dovedností patřil k prioritám výuky. Vztah učitelů k žákům byl přátelský, žáci pracovali aktivně a bez stresu.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk a matematika měly velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu tělesná výchova na 1. stupni

Výuku předmětu realizovaly tři kvalifikované vyučující, což příznivě ovlivnilo její průběh. Stanovené dílčí výukové cíle převážně respektovaly dispozice žáků i princip návaznosti učiva.

Na skladbu vyučovacích hodin měly nepříznivý dopad materiální podmínky, zejména chladné prostředí. Učitelkám se však dařilo účelným řazením činností (žáci byli neustále v pohybu) a využitím vhodných tělocvičných pomůcek nepříznivé podmínky zčásti eliminovat.

Předcvičované rozcvičky většinou zahrnovaly korekci chyb jednotlivých žáků a fixovaly správné pohybové dovednosti, v jednom případě žáci příkladně využili k rozcvičení sportovní náčiní. Zařazená průprava gymnastických dovedností vhodně kombinovala různá cvičení, která účelně rozvíjela potřebné schopnosti (koordinace pohybu, udržení rovnováhy, provázání cviků) i osobní předpoklady žáků (posilování, odvaha, vnímání rizik). Konkrétní gymnastické prvky prováděli žáci pod individuálním vedením učitelky. Pohybové a míčové hry plnily motivační

úlohu jen částečně, někdy pro ně nebyl vytvořen odpovídající prostor, v jednom případě byla zařazena hra, kterou žáci nemohli vzhledem k míře osvojených dovedností (příhrávka, příjem míče) zvládnout. Věku odpovídající motivace využítá jednou z vyučujících žáky účinně aktivizovala.

Součástí vyučovacích jednotek byla i pořadová příprava upevňující u žáků schopnost vnímat povely. Komunikace učitel – žák, pro kterou byla stanovena vhodná a jasná pravidla, příznivě ovlivnila plynulost výuky. Pouze výjimečně měla nedůslednost vyučujících nepříznivý dopad na kázeň žáků. Účelné střídání odpočinkových a fyzicky náročnějších úkolů umožnilo udržet vysoké tempo výuky bez přetěžování žáků.

Povzbuzující slovní hodnocení provázelo celou výuku, pozitivem byly jeho adresnost a diferenciací vzhledem k úrovni žáků. Klasifikace nebyla v žákovských knížkách téměř zaznamenána, zákonní zástupci žáků tak nebyli prokazatelně seznamováni s výsledky výchovy a vzdělávání v daném předmětu.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu tělesná výchova měly velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu český jazyk na 2. stupni

Předmět český jazyk v 6. – 9. ročníku je vyučován třemi učitelkami se stanovenou odbornou kvalifikací. Tato skutečnost spolu se získanými poznatky z dalšího vzdělávání učitelů měla pozitivní vliv na pojetí i kvalitu hodnocených vyučovacích hodin. Hospitace se uskutečnily u všech vyučujících v namátkově vybraných třídách 6. – 8. ročníku a v obou třídách 9. ročníku.

Jazykové, slohové i literární učivo bylo probíráno dle učebních osnov v odpovídající šíři a v souvislostech. Vzdělávací cíle sledovaných vyučovacích hodin odpovídaly schopnostem žáků.

Obecné psychohygienické a didaktické zásady jsou respektovány vhodným zařazením předmětu v rozvrhu hodin. Ve vyučování bylo zvoleno přiměřené pracovní tempo, výjimečně byla zařazena i pohybová rozcvička, žáci nebyli přetěžováni.

Vyučování probíhalo ve dvou tzv. polooborných učebnách, jejichž motivační prostředí přispívalo názornosti výuky. Vhodně zvolené a připravené učební a poslechové texty, úkoly pro skupinovou a samostatnou práci spolu s účelným použitím audiotechniky zvyšovaly produktivitu vyučovacího procesu, optimalizovaly tempo výuky a zejména ve vyučovacích hodinách literatury příznivě ovlivňovaly pracovní atmosféru ve třídě.

Vyučovací hodiny byly převážně činnostně pestré, měly promyšlenou organizaci práce a stavbu, v 9. ročníku se na přípravě aktivně podíleli i žáci (sestavení pravopisného cvičení pro paralelní třídu). Vhodným časovým rozvržením logicky navazujících činností se vyučujícím dařilo stanovený program splnit, na závěrečné shrnutí probrané učební látky ani na vyhodnocení výkonů žáků nebyl vždy vymezen dostačující prostor. Část hodnocené výuky vynikala společným vyvozováním nového učiva se žáky, motivačním využitím zážitků a zájmů žáků, lidových moudrostí, mezipředmětových vztahů, propojením složek předmětu a uplatněním výchovných prvků. Pozornost byla věnována všem žákům, diferenciací v náročnosti a rozsahu zadaných úkolů s ohledem na jejich výkonnost a individuální dispozice však nebyla patrná.

Organizační pokyny byly udělovány přesně, otázky formulovány srozumitelně, chyběla však důslednost vyučujících na jazykovou správnost vyjadřování žáků. Rozvíjení tvořivosti a jejich mluvnímu projevu byla věnována větší pozornost ve vyučovacích hodinách slohu a literatury, v

nichž nenásilně prolínala také citová výchova. V části vyučovacích hodin žáci neprojevovali v potřebné míře samostatnost a kázeňské návyky.

Domácí úkoly byly zadávány v návaznosti na procvičované učivo, úprava písemného projevu žáků v sešitech neměla v některých třídách dobrou úroveň. Průběžné slovní a klasifikované hodnocení výkonů žáků, jejich tvořivosti, schopnosti uplatnit poznatky a vyjádřit své postoje je účinně motivovalo a povzbuzovalo. Klasifikace v žákovských knížkách zčásti dokladuje převažující písemné prověřování výsledků učení a jen ojedinělé hodnocení slohového výcviku.

Zájem žáků o předmět je také podporován organizováním různých školních aktivit, např. soutěž žáků 6. – 9. ročníku v mluvním projevu, olympiáda v českém jazyce a prezentace literárních a projektových prací ve škole, v místním periodiku a v okresních soutěžích.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu český jazyk měly velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech anglický jazyk a německý jazyk

Ve školním roce 2004/2005 se anglický jazyk učí 247 žáků 4. – 9. ročníku, německý jazyk jen 42 žáci 7. – 9. ročníku. Účinnost vzdělávání kladně ovlivňuje rozdělení žáků jednotlivých ročníků do skupin s maximálním počtem 17 žáků. Další bohatá nabídka vzdělávacích aktivit, volitelné předměty konverzace v anglickém jazyce a konverzace v německém jazyce, nepovinné předměty anglický jazyk, německý jazyk a ruský jazyk a dva zájmové útvary anglického jazyka a francouzského jazyka, je hodnocena jako významné pozitivum v cizojazyčném vzdělávání žáků.

Anglický a německý jazyk na obou stupních školy vyučuje šest pedagogických pracovníků, z nichž dvě nesplňují podmínky odborné kvalifikace, v kvalitě jejich výuky se tato skutečnost nepromítla negativně.

Hodnocené vyučovací hodiny obou cizích jazyků probíhaly jen v odborných učebnách, jejichž podnětná úprava, zařízení a vybavení, zejména zabudovaný sluchátkový systém s mikrofony, zefektivnily jejich průběh. Názorná materiální i zvuková podpora výuky byla vyučujícími příkladně připravena a účelně využívána, dle jazykové vyspělosti žáků byly udělovány v příslušném cizím jazyce i organizační pokyny.

Zásady psychohygieny byly dodržovány důsledněji ve výuce anglického jazyka, kde byly vhodně zařazeny soutěže a didaktické hry, zpěv i změny pracovního místa žáků. Zafixované pracovní návyky, přiměřené pracovní tempo a celkově příznivá pracovní atmosféra pozitivně ovlivňovaly výsledky učení i psychohygienu vyučovacího procesu v obou cizích jazycích.

Specifickým cílům vzdělávání i věku a jazykové pokročilosti žáků byly přizpůsobeny zejména v nižších ročnících učební metody a vhodně se střídající frontální, skupinové a samostatné formy práce. Diferencované přístupy k žákům s poruchami učení se v průběhu hodnocené výuky téměř neprojevovaly. Vyučovací hodiny, v nichž provázané učební postupy vyžadovaly od žáků kooperaci, napomáhaly rozvíjení a zdokonalování jejich komunikativnosti. K dalším pozitivům výuky anglického jazyka náležel důraz vyučujících na správnost zvukové podoby jazyka, dostatek prostoru k rozvíjení řečových kompetencí žáků a rozšiřování tematické slovní zásoby, např. při prezentaci žákovských projektů. Účelně byl zařazován sborový nácvik problematických jazykových jevů a slov s obtížnou výslovností, který současně napomáhal překonávat komunikační ostych některých žáků. Ve vyučovacích hodinách německého jazyka, kde zčásti nesprávně dominoval mluvní projev vyučující, byla uplatňována spíše metoda gramaticko-překladová s důrazem na mechanické procvičování mluvnického učiva.

Funkčními motivačními postupy, např. zpěvem, jednoduchými dialogy s maňáskem, společným řešením tajenky, byla zahajována většina vyučovacích hodin. K průběžné motivaci žáků a posílení jejich sebevědomí využívaly všechny učitelky pochvaly, povzbuzení i ocenění dílčího pokroku. Žákům byla poskytována důsledně zpětná vazba o jejich úspěšnosti, ojediněle se vyskytl i aktivní podíl žáků s prvky sebehodnocení. V kontrolovaném vzorku žákovských knížek bylo zjištěno, že v některých třídách byli žáci prověřováni převážně písemnou formou, což neodpovídá komplexnosti hodnocení cílových jazykových kompetencí žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu anglický jazyk měly vynikající úroveň, v předmětu německý jazyk velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu matematika na 2. stupni

Výuka matematiky je zajištěna čtyřmi učitelkami s odbornou kvalifikací. Učivo je naplánováno v souladu s učebními osnovami, tematické celky jsou logicky řazeny, k obsahovým duplicitám nedochází. Na jeho vhodné rozvržení do jednotlivých ročníků spolupracovaly vyučující v rámci předmětové komise matematiky. Aktuální příprava na vyučování z hlediska stanovení výukových cílů a metod byla zpravidla promyšlená.

Vyučování probíhalo v polo odborné učebně matematiky. Převažovalo tradiční pojetí výuky s převládajícím frontálním vedením, verbálním předáváním učiva a prací s učebnicí a pracovním sešitem. Učební látka byla žákům předkládána věcně správně a v návaznosti na předcházející učivo. Struktura vyučovacích hodin nebyla v některých případech dostatečně promyšlená, zahrnovala sice stručné a efektivní opakování, nová látka však nebyla většinou dobře motivačně připravena, často chyběly účelná vstupní motivace, dostatečný časový prostor pro efektivní procvičení nového učiva, žádoucí závěrečná systemizace poznatků i zhodnocení práce žáků. Jen v menší části výuky byly k motivaci funkčně využívány mezipředmětové souvislosti, praktické zkušenosti žáků a pozitivní průběžné hodnocení jejich práce i aktivity. Pro vyvození nového učiva nebyl vždy zcela správný metodický postup, žáci 6. ročníku dosud plně nezvládli algoritmus zápisu slovních úloh. Důraz na zařazování matematických cvičení zaměřených na rozvoj logického myšlení žáků byl zaznamenán jen v některých vyučovacích jednotkách.

Kladně je hodnocena výuka, kde byl vymezen odpovídající prostor pro žákovské názory a případné alternativní postupy řešení úkolů. Interakce mezi učitelkou a žákem zde byla na velmi dobré úrovni. Společné vyvozování učiva, důsledné poskytování zpětné vazby, vyžadování zdůvodňování postupu při řešení příkladů a práce s chybou zvyšovaly kvalitu vyučování. Prostor pro samostatné a aktivní učení byl ve většině hodin vytvořen, žáci zpravidla mohli pracovat vlastním tempem. Některé vyučující vhodně diferencovaly učivo podle výkonnosti žáků. Ti byli vedeni k samostatnosti při zpracování úkolů i spolupřekontrolě. Přiměřeně byl také uplatňován individuální přístup. Kultivovaný projev učitelek byl pro žáky dobrým příkladem a společně s přiměřeným pracovním tempem měl velmi dobrý dopad na výslednou psychohygienou větší části hodnocené výuky. Na rozvoj řečových dovedností žáků bylo dbáno téměř ve všech případech.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu matematika na 2. stupni měly dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání ve volitelném předmětu informatika

Volitelný předmět informatika byl do učebního plánu školy zařazen s jednohodinovou týdenní dotací pro žáky 7. - 9. ročníku, třídy jsou na výuku děleny. Vyučování realizují dvě učitelky, které také vytvořily vhodnou obsahovou náplň předmětu zahrnující tematické celky, jež umožňují žákům pracovat efektivně s informacemi, poznávat moderní informační a komunikační technologie, rozvíjet logické myšlení a aplikovat získané znalosti při řešení samostatných úkolů. Hospitace proběhly u obou vyučujících, jejich bezprostřední příprava na vyučování byla velmi dobrá.

Základem všech sledovaných hodin byla přímá praktická práce s výpočetní technikou a jejím programovým vybavením. Frontální výklad učitelky byl kombinován s individuálním přístupem k žákům při jejich následné samostatné práci. Výuka, která byla vedena odborně správně a přiměřeně věku i schopnostem žáků, se vyznačovala vysokou názorností a výrazně v ní převažovalo samostatné činnostní učení. Učivo bylo interpretováno jasně, srozumitelně a věcně správně. Vhodné uplatnění mezipředmětových vztahů i aplikace učiva v praxi přispěly k efektivitě výuky. Při zpracovávání žákovských úkolů na dané téma byly vhodně podporovány jejich tvůrčí přístup, aktivita, sebekontrola a kooperace. Učitelky svým přístupem a organizací vyučovacích jednotek pozitivně ovlivňovaly psychosociální podmínky výuky. Jejich verbální i neverbální projev byl kultivovaný.

Nevýhodou byl větší počet žáků u jednoho počítače, nevelká pozornost byla také věnována zařazování relaxačních prvků do vyučovacích hodin. Jen málo byla využita motivační funkce hodnocení a pochvaly.

Průběh a výsledky vzdělávání ve volitelném předmětu informatika měly velmi dobrou úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola sleduje a vyhodnocuje výsledky vzdělávání a výchovy žáků za jednotlivá klasifikační období. Proverky učiva jsou nedílnou součástí kontrolní činnosti ředitele školy. Evaluační výsledky vzdělávání probíhala v minulých letech prostřednictvím komerčně zakoupených testů, ve kterých dosáhli žáci ve všech oblastech průměrných výsledků. Ve školním roce 2002/2003 využila škola nabídky testů SCIO pro žáky 9. ročníků, kde dosáhli nadprůměrných výsledků zejména ve čtenářské gramotnosti. Vedení školy porovnává tyto výsledky s úspěšností při přijetí žáků na střední školy, seznamuje s nimi pedagogy i rodiče. V plánu práce pro školní rok 2004/2005 jsou zahrnuty srovnávací testy v 5., 7. a 9. ročníku.

Vysoká míra žáků zapojených v četných zájmových útvarech jim umožňuje účast v různých soutěžích, olympiádách a sportovních turnajích. Vynikajících výsledků dosahují tradičně zejména ve výtvarných soutěžích. Žáci školy se významně podílejí na organizaci humanitárních akcí a charitativních sbírkách. Jsou také pravidelnými návštěvníky Dětského domova a Domova důchodců. O všech dalších aktivitách informují veřejnost prostřednictvím školního časopisu a obecního periodika. Ve výroční zprávě školy jsou dosažené výsledky vzdělávání a výchovy pravidelně uváděny.

Vedení školy má vytvořen systém pravidelného zjišťování výsledků vzdělávání.

Průběh a výsledky vzdělávání měly ve vybraných vyučovacích předmětech celkově velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

V průběhu inspekce byla provedena tematicky zaměřená inspekce s názvem "Přijímací zkoušky na střední školy". Její výsledky budou zpracovány do celostátní zprávy, která bude zveřejněna na internetu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení školských zařízení čj. 32 626/03-21 ze dne 19. března 1996 s poslední aktualizací ze dne 1. září 2004
2. Zřizovací listina Základní školy Štítý, okres Šumperk, schválená 17. jednáním Zastupitelstva Města Štítý, ze dne 13. prosince 2001 s Dodatkem č. 1/2003
3. Žádost o udělení výjimky v délce přestávek ve školním roce 2004/2005 ze dne 9. září 2004
4. Souhlas MŠMT s úpravou režimu vyučovacího dne pro ZŠ Štítý ze dne 17. září 2004
5. Vybraná dokumentace školy: rozvrh hodin ve školním roce 2005/2005, třídní knihy, doklady o dosaženém vzdělání vyučujících, záznamy z jednání pedagogické rady školního roku 2003/2004 a 2004/2005, Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2003/2004
6. Učební plán školy včetně přehledů nepovinných předmětů a zájmových útvar na školní rok 2004/2005
7. Tematické plány učiva hodnocených předmětů pro školní rok 2004/2005
8. Tematické plány učiva předmětů český jazyk a matematika v 5. a 9. ročníku ve školním roce 2003/2004
9. Třídní knihy 5. a 9. ročník ve školním roce 2003/2004
10. Seznamy integrovaných žáků školního roku 2004/2005
11. Namátkově vybrané podklady pro integraci žáků (doporučení příslušných odborných pracovišť) ve školním roce 2004/2005
12. Namátkově vybrané individuální vzdělávací programy žáků školního roku 2004/2005 včetně hodnocení školního roku 2003/2004
13. Namátkově vybrané plány reedukační činnosti integrovaných žáků ve školním roce 2004/2005
14. Záznamy učitelů o reedukační činnosti ve školním roce 2004/2005
15. Třídní výkazy a katalogové listy žáků 2., 4., 5. a 9. ročníku ve školním roce 2004/2005
16. Organizační řád školy ze dne 1. září 2003 s Dodatkem č. 1 ze dne 26. srpna 2004
17. Vnitřní směrnice ZŠ Štítý platné od 1. září 2004 (klasifikační řád, provozní řád)
18. Vnitřní řád školy platný pro školní rok 2004/2005
19. Minimální preventivní program s účinností od 22. října 2004 čj. D 23/04
20. Plán hlavních úkolů školy na školní rok 2004/2005
21. Plán kontrolní činnosti vedení školy pro školní rok 2004/2005, hospitační záznamy
22. Měsíční plány činnosti školy na školní rok 2004/2005
23. Zápisy z jednání metodického sdružení a předmětových komisí hodnocených předmětů
24. Požadavky na nákup učebních pomůcek a dalších materiálů pro školní rok 2004/2005 předložené řediteli školy vedoucími metodických orgánů

25. Doklady o absolvování kurzů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků od roku 1999 k datu inspekce
26. Podkladová inspekční dokumentace ČŠI pro ředitele školy před inspekcí
27. Čtvrtletní práce z matematiky v 6. – 9. ročníku ve školním roce 2004/2005 a v 9. ročníku ve školním roce 2003/2004
28. Kontrolní slohové práce školního roku 2003/2004 a 2004/2005
29. Vzorek vybraných sešitů hodnocených předmětů, žákovské knížky školního roku 2004/2005

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávání žáků v hodnocených vyučovacích předmětech jsou z hlediska odborné kvalifikace učitelů celkově příznivé. Výrazná pozitiva byla zjištěna v organizaci výchovně-vzdělávacího procesu, ve vedení, kontrole, motivování i podpoře dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Škola poskytuje žákům podnětné prostředí pro vzdělávání a výchovu. Materiálně-technické podmínky školy mají postupně zlepšující se tendenci, ve sledovaných předmětech umožňují realizovat výchovně-vzdělávací cíle zvoleného vzdělávacího programu. Učební pomůcky a didaktická technika byly využívány ve prospěch názornosti vyučování jen některými učiteli. Plánování v této oblasti je koncepční.

Vzdělávání žáků je organizováno podle platných učebních dokumentů. V plnění učebních osnov nebyly zjištěny nedostatky. Nadstandardní péče je věnována integrovaným žákům a žákům navštěvující logopedii. Z hlediska rozvoje osobnosti a možnosti využití volného času žáků je nabídka zájmové činnosti organizovaná školou pestrá a dostatečně podporuje individuální vzdělávací aktivity žáků.

Ve výuce převažovala jednoznačně pozitivní zjištění, byly uplatňovány přístupy podporující aktivní učení žáků, jejich spolupráci a komunikaci. Zvolené učební metody a formy práce odpovídaly charakteru učiva. V některých vyučovacích hodinách chyběla podpora názornosti, shrnutí poznatků a hodnocení žáků v závěru vyučovacích hodin nebyly pedagogy prováděny vždy důsledně.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrná)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Rudolfa Kukulová	Rudolfa Kukulová, v. r.

Člen týmu	Mgr. Jiří Filip	Jiří Filip, v. r.
Členka týmu	Mgr. Zonna Němcová	Zonna Němcová, v. r.
Člen týmu	Mgr. Viktor Verner	Viktor Verner, v. r.
Členka týmu	Jana Mazáková	Jana Mazáková, v. r.
Členka týmu	Zdeňka Turková	Zdeňka Turková, v. r.

V Šumperku dne 18. února 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. PaedDr. Rudolfa Kukulová, 787 01 Šumperk, Lautnerova 1. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 16. března 2005

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

PaedDr. Miloš Harnych

Miloš Harnych, v. r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Městský úřad Štíty, nám. Míru 55, 789 91 Štíty	2005-04-04	m5-1019/05-11092

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.